

MONITORING JUDIKATURY EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA

OBDOBÍ: 22. LISTOPADU 2017 – 29. LEDNA 2018

Rozsudek Velkého senátu ve věcech Sargsyan v. Ázerbájdžán (stížnost č. 40167/06) a Chiragov a ostatní v. Arménie (stížnost č. 13216/05)**Datum rozhodnutí:** 12. prosince 2017

Závěr: Bez ohledu na otázku výše spravedlivého zadostiučinění náležející stěžovatelům vyžadoval účinný výkon meritorního rozsudku zavedení obecných opatření na národní úrovni.

Obsah: Velký senát rozhodoval o přiznání spravedlivého zadostiučinění ve věci stížnosti arménského uprchlíka a stížnosti šesti uprchlíků kurdského ázerbájdžánského původu, kteří museli opustit svůj domov v období konfliktu v oblasti Náhorního Karabachu v roce 1992 a nikdy jim nebyl umožněn návrat. Soud již dříve rozhodl, že v obou věcech stěžovatelů byl porušen čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě, čl. 8 a čl. 13 Úmluvy, když jim byla odepřena možnost vrátit se do své vesnice a užívat nemovitosti, které tam vlastnili. Velký senát jednomyslně rozhodl o povinnosti členského státu zaplatit právním nástupcům stěžovatele v první věci částku 5 000 EUR za majetkovou a nemajetkovou újmu a 30 000 EUR za náklady řízení; obdobně bylo rozhodnuto u druhé stížnosti. Soudce Huseynov připojil k rozsudku odlišné stanovisko.

Poznámka: Velký senát konstatoval, že systém Úmluvy je podložen principem subsidiarity. Arménie a Ázerbájdžán poskytly záruky před svým vstupem do Rady Evropy a zavázaly se tak k pokojnému řešení konfliktu v Náhorním Karabachu. Soud zdůraznil odpovědnost obou zainteresovaných států zajistit řešení konfliktu v Náhorním Karabachu v politické rovině. Vzhledem k tomu, že toto řešení je dosud věcí budoucího očekávání, soud přiznal stěžovatelům částku 5 000 EUR za majetkovou a nemajetkovou újmu.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 22. 6. 2004, *Broniowski v. Polsko*, č. 31443/96, ECHR 2004 V, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 5. 2001, *Kypr v. Turecko*, č. 25781/94, ECHR 2001 IV, *Doğan a ostatní v. Turecko*, č. 8803-8811/02, 8813/02 a 8815-8819/02, ECHR 2004-VI, rozsudek ze dne 24. 11. 1986, *Gillow v. Spojené království*, Series A 109, rozsudek ze dne 14. 2. 2008, *Hadri Vionnet v. Švýcarsko*, č. 55525/00.

Relevantní ustanovení: čl. 41 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (spravedlivé zadostiučinění).

Colloredo-Mannsfeld proti České republice (stížnost č. 15275/11 a 76058/12)**Datum rozhodnutí:** 15. prosince 2017

Závěr: Účastníci řízení musejí mít možnost seznámit se s důkazy předloženými soudem a vhodnou formou a v přiměřené lhůtě se vyjádřit k jejich existenci, obsahu a pravosti.

Obsah: Stížnost, kterou podal Jerome Colloredo-Mannsfeld, se týká restitučního nároku, který stěžovatel vznesl k movitému majetku nacházejícímu se na zámku Opočno. Majetek byl zkonfiskován nejprve nacisty za druhé světové války, protože jeho vlastník byl považován za nepřítele Německé říše. V roce 1945 byl majetek zkonfiskován znovu – československými orgány podle Benešových dekretů, protože byl právní předchůdce stěžovatele považován za osobu německé národnosti. Následně se prokázalo, že stěžovatelův předchůdce byl československý občan, loajální k československému státu. Vlastnictví majetku však přesto bylo sporováno a je předmětem vnitrostátních rozhodnutí, proti nimž stížnost směřovala. Zatímco ohledně části majetku – sbírky 68 obrazů – bylo žalobě stěžovatele a jeho sestřenic Kristiny Colloredo-Mannsfeldové pravomocně vyhověno, v druhém řízení, týkajícím se dalších předmětů, byly žaloby zamítnuty odvolacím soudem, přičemž jeho rozhodnutí bylo opřeno o důkazy, které nebyly v průběhu jednání odvolacího soudu účastníkům předloženy a k nimž účastníci nedostali možnost se vyjádřit. Zbývající část stěžovatelova restitučního nároku byla následně vnitrostátními soudy odmítnuta s odkazem na výsledek předchozího řízení. V tomto řízení pak nebylo dotčené rozhodnutí založeno do spisu a krajský soud je nepředložil, ač o to stěžovatel žádal. Obě stížnosti tak byly vzhledem k úzké souvislosti mezi nimi spojeny ke společnému projednání. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že dát stěžovateli možnost vyjádřit se k veškerým listinným důkazům bylo o to důležitější, že tyto důkazy tvořily základ pro rozhodnutí v neprospěch stěžovatele vydané krajským soudem v druhém řízení a vnitrostátní soudy jimi následně odůvodnily i své třetí rozhodnutí. I kdyby byl tedy tento důkaz při jednání předložen a přečten, stěžovatelovo právo na kontradiktorní řízení by nebylo ani tehdy naplněno.

Související judikatura: rozsudek ze dne 18. 2. 1997, *Nideröst-Huber v. Švýcarsko*, č. 18990/91, Reports of Judgments and Decisions 1997 I, rozsudek ze dne 31. 5. 2001, *K.S. v. Finsko*, č. 29346/95, rozsudek ze dne 21. 6. 2005, *Milatová a ostatní v. Česká republika*, č. 61811/00, rozsudek ze dne 3. 3. 2000, *Krčmář a ostatní v. Česká republika*, č. 35376/97, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 6. 2001, *Kress v. Francie*, č. 39594/98, ECHR 2001VI.

Relevantní ustanovení: čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na spravedlivý proces).

López Ribalda a ostatní v. Španělsko (stížnost č. 1874/13 a 8567/13)

Datum rozhodnutí: 9. ledna 2018

Závěr: Vnitrostátní soudy nezajistily vyváženost mezi právem na soukromí stěžovatelek a právem na ochranu majetku jejich zaměstnavatele.

Obsah: Stížnost se týká skrytého sledování stěžovatelek, pokladních v supermarketu, kamerou na jejich pracovišti. Sledování zaměstnavatel zavedl za účelem vyšetření podezření z krádeže. Kamerové záznamy usvědčily stěžovatelky z účasti na krádežích, stěžovatelky se následně doznaly a byly propuštěny pro porušení pracovní kázně. Stěžovatelky propuštění napadly u vnitrostátního soudu a uváděly, že byly propuštěny ze zaměstnání výlučně na základě takto získaného videomateriálu, ačkoliv namítaly, že byl pořízen v důsledku porušení jejich práva na ochranu soukromí. Španělské soudy však potvrdily oprávněnost propuštění. Soud rozhodl šesti hlasy proti jednomu, že byl porušen čl. 8 Úmluvy, a jednomyslně, že nebyl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Částečně nesouhlasné stanovisko připojila soudkyně Poláčková, k níž se připojil soudce Pastor Vilanova, nesouhlasné stanovisko připojil soudce Dědov.

Poznámka: Soud zejména uvedl, že podle španělské právní úpravy ochrany osobních údajů měly být stěžovatelky o sledování informovány, což se ale nestalo. Práva zaměstnavatele mohla být chráněna jinými prostřed-

ky a stěžovatelkám mohla být alespoň v obecné rovině sdělena informace, že na pracovišti jsou rozmístěny skryté kamery. Soud ale zároveň konstatoval, že stěžovatelkám se před vnitrostátními soudy dostalo spravedlivého procesu, protože videonahrávky nebyly jediným důkazem, o který vnitrostátní soudy opřely svůj závěr o oprávněnosti výpovědi. Stěžovatelky také dostaly v soudním řízení prostor, aby mohly videonahrávky zpochybnit.

Související judikatura: rozsudek ze dne 5. 11. 2002, *Allan v. Spojené království*, č. 48539/99, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, ECHR 2017 (výňatky), rozsudek ze dne 10. 3. 2009, *Bykov v. Rusko*, č. 4378/02, rozsudek Velkého senátu ze dne 21. 1. 1999, *García Ruiz v. Španělsko*, č. 30544/96, ECHR 1999 I, rozsudek ze dne 25. 6. 1997, *Halford v. Spojené království*, č. 20605/92, Reports of Judgments and Decisions 1997 III, rozsudek ze dne 24. 6. 2004, *Von Hannover v. Německo*, č. 59320/00, ECHR 2004 VI.

Relevantní ustanovení: čl. 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) a čl. 8 (právo na respektování rodinného a soukromého života) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

GRA Stiftung gegen Rassismus a Antisemitismus v. Švýcarsko (stížnost č. 18597)

Datum rozhodnutí: 9. ledna 2018

Závěr: Vnitrostátní soudy nevezaly v úvahu principy a kritéria vyplývající z judikatury soudu, pokud jde o vyvážení práva na soukromý život a práva na svobodu projevu, a překročily prostor svého volného uvážení v projednávané věci.

Obsah: Věc se týká stížnosti nevládní organizace ohledně zásahu do její svobody projevu v důsledku výroku vnitrostátních soudů, které konstatovaly, že stěžovatelka se dopustila pomluvy vůči politikovi, když jeho výroky v kampani předcházející referendu o zákazu minaretů ve Švýcarsku v roce 2009 označila za verbální rasismus. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud vzal v úvahu, že v kontextu diskuse v době předcházející konání referenda – zahrnující i kritiku referenda samotného ze strany lidskoprávních organizací – nebylo užití označení „verbální rasismus“ bez faktického základu. Pokuta, která byla organizaci udělena, tak mohla mít odstrašující účinky na její svobodu projevu. V obecné

rovině soud uvedl, že vnitrostátní soudy nevezaly v úvahu principy a kritéria vyplývající z judikatury soudu na vyvážení práva na soukromý život a práva na svobodu projevu a tím překročily prostor svého volného uvážení v projednávané věci.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 22. 4. 2013, *Animal Defenders International v. Spojené království*, č. 48876/08, ECHR 2013 (výňatky), rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. 6. 2012, *Centro Europa 7 S.r.l. a Di Stefano v. Itálie*, č. 38433/09, ECHR 2012, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 11. 2015, *Couderc a Hachette Filipacchi Associés v. Francie*, č. 40454/07, rozsudek Velkého senátu ze dne 22. 10. 2007, *Lindon, Otchakovsky-Laurens a July v. Francie*, č. 21279/02 a 36448/02, ECHR 2007-IV.

Relevantní ustanovení: čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Catalan v. Rumunsko (stížnost č. 13003/04)

Datum rozhodnutí: 9. ledna 2018

Závěr: CNSAS měla oprávněně za to, že veřejné vyjadřování jejího zaměstnance ohledně citlivé záležitosti spadající do oblasti jejího šetření je postupem nezorádně zpochybňujícím vztah důvěry mezi organizací a jejím úředníkem.

Obsah: Stížnost se týká propuštění státního úředníka – zaměstnance Národní rady pro studium archivů Securitate (CNSAS) za vynesení informace k publikaci článku, který tvrdil, že duchovní vůdce kolaboroval se státní bezpečností Securitate. Příslušný zákon sice pověřil CNSAS publikováním informací o kolaboraci se Securitate, ale CNSAS dosud ve stejné věci nezaujala oficiální stanovisko. Stěžovatel napadl rozhodnutí o svém propuštění, ale vnitrostátní soudy dospěly k závěru, že zveřejněním informace porušil svou povinnost mlčenlivosti úředníka ve státní službě. Soud rozhodl jednomyslně, že nebyl porušen čl. 10 Úmluvy.

Poznámka: Soud dospěl k závěru, že stěžovatel jako státní úředník měl povinnost mlčenlivosti, a měl tedy projevit obzvláštní zdrženlivost ve vztahu k otázkám, které CNSAS řeší. Povinnost mlčenlivosti nemůže nijak ovlivnit, že věc byla předmětem veřejného zájmu. Naopak riziko manipulace veřejným míněním na základě zveřejnění několika málo dokumentů vybraných ze spisu dává

obzvláštní váhu povinnosti loajality vůči CNSAS, jejímž úkolem je poskytovat veřejnosti spolehlivé a věrohodné informace.

Související judikatura: rozsudek ze dne 2. 9. 1998, *Ahmed a ostatní v. Spojené království*, č. 22954/93, Reports of Judgments and Decisions 1998 VI, rozsudek ze dne 8. 6. 2010, *Andreescu v. Rumunsko*, č. 19452/02, rozsudek ze dne 19. 1. 2016, *Aurelian Oprea v. Rumunsko*, č. 12138/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 3. 2016, *Bédat v. Švýcarsko*, č. 56925/08, ECHR 2016, rozsudek ze dne 25. 4. 2006, *Dammann v. Švýcarsko*, č. 77551/01, rozsudek ze dne 14. 3. 2002, *De Diego Nafria v. Španělsko*, č. 46833/99, rozsudek Velkého senátu ze dne 21. 1. 1999, *Fressoz a Roire v. Francie*, č. 29183/95, ECHR 1999-I.

Relevantní ustanovení: čl. 10 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda projevu).

Sharxhi a ostatní v. Albánie (stížnost č. 10613/16)

Datum rozhodnutí: 11. ledna 2018

Závěr: Stěžovatelé nebyli nikdy odškodněni za zásah do svého vlastnického práva, který byl vnitrostátními soudy kvalifikován jako nezákonné vyvlastnění.

Obsah: Stížnost se týká demolice bytů a nebytových prostor v rezidenční nemovitosti postavené na základě stavebního povolení vydaného příslušnými orgány v albánském pobřežním městě Vlora. Stěžovatelé jsou vlastníci bytů a nebytových prostor v domě, který byl 3. listopadu 2013 obklíčen policií. Stěžovatelům bylo zabráněno ve vstupu, pokud se neprokázali dokladem o vlastnictví a průkazem totožnosti, a jejich rezidence byla obratem zbourána v době od 4. do 8. prosince 2013 přes vnitrostátním soudem vydané předběžné opatření, jímž soud státním orgánům uložil, aby se zdržely jednání, které by mohlo vést k porušení majetkových práv stěžovatelů. Předběžné opatření bylo přímo vykonatelné a mělo být respektováno, dokud by nebylo ve věci rozhodnuto. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 6 odst. 1, čl. 8 a čl. 1 Protokolu č. 1 samostatně a ve spojení s čl. 13 Úmluvy.

Poznámka: Soud stejně jako vnitrostátní soudy konstatoval neexistenci právního základu pro policejní akci. Právě tak soud označil za nezákonný celý proces vyvlastnění a demolice domů, který proběhl ve spěchu a státní orgány při něm zcela ignorovaly příkaz vydaný vnitrostátním soudem. Soud dále

poukázal na skutečnost, že stěžovatelé do dnešního dne neobdrželi žádné odškodnění, ač za tím účelem uplatňovali vnitrostátní procesní prostředky. Ačkoliv jim totiž byla odvolacím správním soudem přiznána částka ve výši 11 639 800 EUR za nezákonné vyvlastnění a demolici, výkon tohoto rozhodnutí byl odložen Nejvyšším soudem od roku 2015. Stěžovatelé tedy neměli k dispozici účinný procesní prostředek ochrany před vnitrostátními soudy.

Související judikatura: rozsudek ze dne 11. 1. 2000, *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão a ostatní v. Portugalsko*, č. 29813/96 a 30229/96, ECHR 2000 I, rozsudek ze dne 27. 4. 1988, *Boyle a Rice v. Spojené království*, č. 9659/82 a 9658/82, Series A 131, rozsudek Velkého senátu ze dne 28. 10. 1999, *Brumărescu v. Rumunsko*, č. 28342/95, ECHR 1999 VII, rozsudek ze dne 15. 1. 2009, *Burdov v. Rusko* (č. 2), č. 33509/04, ECHR 2009, rozsudek ze dne 7. 5. 2002, *Burdov v. Rusko*, č. 59498/00, ECHR 2002 III.

Relevantní ustanovení: čl. 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces), čl. 8 (právo na respektování rodinného a soukromého života) a čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (ochrana vlastnictví).

Fédération Nationale des syndicats Sportifs (FNASS) a ostatní v. Francie (stížnost č. 48151/11 a 77769/13)

Datum rozhodnutí: 18. ledna 2018

Závěr: Omezení nebo zrušení požadavku, aby sportovci oznamovali, kde se zdržují, by vedl ke zvýšení rizika, které představuje doping pro zdraví profesionálních sportovců i všech, kdo provozují sport.

Obsah: Stížnost se týká požadavku uplatňovaného na celou zájmovou skupinu profesionálních sportovců oznamovat místo svého

pobytu za účelem provádění předem neoznamovaných antidopingových kontrol. Stěžovateli jsou sportovní federace sdružující profesionální hráče a téměř sto profesionálních sportovců – hráčů fotbalu, basketbalu, volejbalu a ragby. Uvádějí, že kontrolní systém nad únosnou míru zasahuje do jejich soukromého a rodinného života a do jejich práva na svobodu pohybu, neboť kontroly jsou prováděny bez souvislosti s obdobími tréninku a časy sportovních událostí. Rovněž namítali diskriminaci, protože sporný požadavek je uplatňován pouze vůči definované zájmové skupině sportovců. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že vzal v úvahu vliv sporného požadavku na soukromý život stěžovatelů, ale nemohl pominout veřejný zájem, který odůvodňuje nezbytnost tohoto požadavku a z toho vyplývající omezení práva stěžovatelů dle čl. 8 Úmluvy. Dospěl k závěru, že omezení nebo zrušení sporného požadavku by vedlo ke zvýšení rizika, které představuje doping pro zdraví profesionálních sportovců i všech, kdo provozují sport, a bylo by v rozporu s evropským a mezinárodním konsenzem ohledně potřeby předem neoznamovaného testování jako nezbytné součásti dopingové kontroly.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 12. 2010, *A, B a C v. Irsko*, č. 25579/05, ECHR 2010, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 10. 4. 2007, *Association de défense des intérêts du sport v. Francie*, č. 36178/03, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, rozsudek ze dne 22. 5. 2001, *Baumann v. Francie*, č. 33592/96, ECHR 2001 V.

Relevantní ustanovení: čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Připravila: Pavla Boučková